

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 6Cdo/144/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115229204
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1115229204.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P. O., bytom v H.- F. O., F. Z. XXX/XX, Č. J., zastúpeného Mgr. Janem Boučkom, advokátom v Prahe 1, Opatovická 1659/4, Česká republika, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 23C/252/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2020 sp. zn. 6Co/78/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 23C/252/2015-111 z 2. novembra 2017 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplataenia 7.880,40 eur z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu. Žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. februára 2020, sp. zn. 6Co/78/2019rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 4.202,88 eura s 5,05 % úrokom z omeškania od 13. júla 2015 do zaplataenia. Potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá ohľadne sumy prevyšujúcej 4.202,88 eura s príslušenstvom. Žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolanie bolo spísané a podpísané zamestnancom žalovanej JUDr. F., ktorý bol poverený na podanie dovolania v mene Slovenskej republiky. K dovolaniu bol pripojený vysokoškolský diplom vydaný Paneurópskou vysokou škola, fakultou práva, pod RP*000349, týkajúci sa zamestnanca žalovanej, podľa ktorého Mgr. F. vykonal rigoróznou skúšku v študijnom odbore právo, a z tohto dôvodu mu bol udelený akademický titul „doktor práv“ (v spise na č. I. 192).

4. Následne súd prvej inštancie výzvou z 20. mája 2020 (v spise na č. I. 200) vyzval žalovanú na predloženie dokladu preukazujúceho, že ňou poverený zamestnanec, konajúci v jej mene, má zodpovedajúce vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa v zmysle ustanovenia § 429 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), nakoľko k dovolaniu bol priložený iba diplom preukazujúci vykonanie rigorózneho skúšky a nie ukončenie vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa. Na uvedenú výzvu súdu žalovaná nereagovala.

5. Žalobca vo vyjadrení uviedol, že napádané rozhodnutie vychádza zo správne zisteného skutkového stavu, ako aj zo správneho právneho posúdenia veci. Dovolanie považoval za nedôvodné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Na to, aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolačný súd mohol uskutočniť meritórny dovolačný prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené všetky kumulatívne.

9. Podľa § 429 ods. 1 a 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

10. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

11. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania a vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje ustanovenie § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo spísané advokátom. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje ustanovenie § 436 ods. 1 CSP, ktoré ustanovenie predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

12. Podľa § 468 CSP za vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa sa na účely tohto zákona považuje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte

vysokej školy v Slovenskej republike alebo uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou; ak bolo vysokoškolské vzdelanie získané najprv v prvom stupni a následne v druhom stupni, vyžaduje sa, aby išlo v oboch stupňoch o vzdelanie v študijnom odbore právo.

13. Podľa § 53 ods. 8 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 131/2002 Z. z.“) absolventi študijných programov, ktorí získali titul „magister“, môžu vykonať rigoróznú skúšku, ktorej súčasťou je aj obhajoba rigoróznej práce v študijnom odbore, v ktorom získali vysokoškolské vzdelanie, alebo v príbuznom študijnom odbore. Podmienkou pripustenia k obhajobe rigoróznej práce je, okrem prípadov podľa § 63 ods. 11, písomný súhlas absolventa študijného programu so zverejnením a sprístupnením rigoróznej práce verejnosti podľa § 63 ods. 9 po dobu jej uchovávaní podľa § 63 ods. 7 bez nároku na odmenu. Po jej vykonaní im vysoké školy udeľujú akademický titul a) v prírodovedných študijných programoch „doktor prírodných vied“ (v skratke „RNDr.“), b) vo farmaceutických študijných programoch „doktor farmácie“ (v skratke „PharmDr.“), c) v spoločenskovedných a umenovedných študijných programoch „doktor filozofie“ (v skratke „PhDr.“), d) v právnických študijných programoch „doktor práv“ (v skratke „JUDr.“), e) v učiteľských študijných programoch a telovýchovných študijných programoch „doktor pedagogiky“ (v skratke „PaedDr.“), f) v teologických študijných programoch okrem študijných programov v oblasti katolíckej teológie „doktor teológie“ (v skratke „ThDr.“).

14. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že i napriek riadnemu poučeniu odvolacím súdom o náležitostiach dovolania, o povinnom zastúpení advokátom, a napokon aj napriek dodatočnej výzve na preukázanie výnimky z povinného právneho zastupovania advokátom v zmysle § 429 ods. 2 (písm. b/) CSP, žalovaná nepreukázala, že zamestnanec, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 468 CSP).

15. Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že vzhľadom na ustanovenie § 53 ods. 8 zákona č. 131/2002 Z. z., resp. berúc do úvahy fakt, že podľa sústavy študijných odborov, príbuzným študijným odborom vo vzťahu k študijnému odboru právo je „verejná správa“ a „bezpečnostné služby“, titul „JUDr.“ môžu nadobudnúť aj absolventi iných študijných odborov ako len absolventi vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa. Na základe tejto skutočnosti zastáva názor, že predloženie diplomu, ktorý preukazuje vykonanie rigoróznej skúšky v študijnom odbore právo ešte neznamená, že poverený zamestnanec žalovanej spĺňa predpoklady vyplývajúce z ustanovenia § 429 ods. 2 CSP v spojení s § 468 CSP o tom, že titul „Mgr.“ poverený zamestnanec získal absolvovaním vysokoškolského právnického štúdia druhého stupňa.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. e/ CSP z dôvodu nesplnenia podmienky podľa § 429 ods. 1 CSP a najmä nepreukázania výnimky z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP. Vzhľadom na rozhodnutie z procesných dôvodov, dovolací súd vecnú správnosť napádaného rozhodnutia neposudzoval.

17. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobcu v dovolacom konaní vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP, ktorému priznal nárok na ich náhradu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.